

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3
Ethical Leadership Administration of Small-School Administrators Under
Loei Primary Educational Service Area Office 3

กฤตยภัทร สีทาสังข์
บุญช่วย ศิริเกษ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
Krittayaphat sitasang
boonchuay sirikase
Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus
E-mail: krittayaphat.sit@student.mbu.ac.th

วันที่รับบทความ: 31 พฤษภาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 16 มิถุนายน 2566; วันตอบรับบทความ: 19 มิถุนายน 2566

Received: May 31, 2023; Revised: June 16, 2023; Accepted: June 19, 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 425 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความซื่อสัตย์ รองลงมา คือ ความเคารพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ สุด คือ ความยุติธรรม และผลการเปรียบเทียบเมื่อจำแนกตามเพศ โดยรวมและด้านความซื่อสัตย์ ความเคารพและความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านความยุติธรรมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขึ้นไป ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ จำแนกตามอายุ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความยุติธรรม ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความ

เคารพ และด้านความรับผิดชอบ ผลการวิจัยนี้จึงเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นโดยรวม ด้านความยุติธรรมและความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านความซื่อสัตย์และความเคารพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเคารพ และด้านความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านความยุติธรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม, ผู้บริหารสถานศึกษา, โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the ethical leadership of executives. small school academy Under the Office of Loei Primary Education Service Area 3. 2) To compare the ethical leadership of school administrators in small schools. Under the Office of Loei Primary Education Service Area 3. Classified by gender, age, level of education and work experience The sample group used in this research was 425 teachers of a small school under the Office of Loei Primary Educational Service Area 3 in the academic year 2022. tools used in The research was a 5-point estimation questionnaire with a reliability of 0.98. The statistics used to analyze the descriptive statistics were frequency, percentage, mean, standard deviation. and one-way analysis of variance.

The results showed that Ethical Leadership Level of Small School Administrators Under the Office of Loei Primary Educational Service Area Office 3, the overall level was at the highest level. When considering each aspect, it was found that it was at the highest level in all aspects, with the highest mean being honest, followed by respect, and the lowest mean being justice. overall and honesty Respect and responsibility are no different. Therefore, it is not in accordance with the assumptions set. As for justice, there was a statistically significant difference at the .05 level and up according to the hypothesis classified by age. The overall difference was statistically significant at the .01 level. when considering side by side It was found that all aspects were different at statistical significance at the .01 level of 4 aspects: justice. Honesty Respect and responsibility The results of this research are in accordance with

the hypothesis set. Classified by level of education found that People with undergraduate and postgraduate education have an overall opinion. Justice and Responsibility no difference Therefore, it is not in accordance with the assumptions set. As for honesty and respect, there was a statistically significant difference at the .01 level, which was in line with the hypothesis. Classified by work experience overall and honesty Respect and responsibility are not different Therefore, it is not in accordance with the assumptions set. section of justice There was a statistically significant difference at the .05 level, so it was in accordance with the hypothesis.

Keywords: Ethical Leadership, Educational Administrators, Small Schools

บทนำ

สถานการณ์ในโลกปัจจุบันเข้าสู่ยุคการเปลี่ยนแปลงไม่หยุดยั้ง ทุกประเทศทั่วโลกเกิดการพัฒนาแบบก้าวกระโดด ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยีสารสนเทศ บางครั้งทำให้เกิดปัญหาทางสังคมทั่วทุกมุมโลก ทางด้านการศึกษา ก็เช่นเดียวกัน จึงมีความจำเป็นต้องปรับให้เท่าทัน รวมทั้งภาครัฐและเอกชน ชุมชน และผู้มีส่วนได้เสีย ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาทุกระบบ โดยเฉพาะการพัฒนาทรัพยากรทางด้านมนุษย์ ในด้านจิตใจควบคู่กันไปโดยเน้นหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลควบคู่กันไป จึงเป็นแรงผลักดันทำให้เกิดการปฏิรูปประเทศ โดยด้านการศึกษา มีตัวบ่งชี้ที่สำคัญ คือ การพัฒนาคุณภาพของการศึกษาเป็นสากลเป็นที่ยอมรับกับประชาคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) จึงได้กำหนดนโยบายและจุดเน้นให้สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการเพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คำนึงถึงชาติ ศาสนา ศิลปะขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม กีฬา ความปลอดภัย และความเสมอภาคและขับเคลื่อนการศึกษาตาม (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13, 2565) การพัฒนาทรัพยากรทางด้านมนุษย์ ในด้านจิตใจควบคู่กันไปโดยเน้นหลักคุณธรรม จริยธรรม การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพตาม (ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ, 2550) กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องหรือพึงประพฤติปฏิบัติตามประกอบด้วยพฤติกรรมที่ พึงประสงค์ที่ กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาทุกหน่วยงานต้องปฏิบัติตาม ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ให้ความเคารพในสิทธิของผู้อื่นโดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์ โดยยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560, 2 กุมภาพันธ์) พระบรมราโชบายด้านการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะเป็นผู้นำต้องระมัดระวังเป็นพิเศษในการใช้หรือร่วมอยู่ในเหตุการณ์เดียวกัน ในอันที่จะทำให้กิจกรรมของกลุ่มดำเนินไปสู่เป้าหมายและประสบความสำเร็จ ภาวะผู้นำจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และการฝึกฝนของแต่ละบุคคล (วิเชียร วิทย์อุดม, 2553) ซึ่งเป็น

คุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม การให้ความเคารพในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจความรับผิดชอบของบุคลากรในองค์กร การบริการคนอื่น การให้ความช่วยเหลือมีน้ำใจแก่บุคลากร ความเที่ยงตรง พัฒนาชุมชน สามัคคีกลมเกลียว ความซื่อสัตย์สุจริต รักษาสิทธิและความเสมอภาค ความยุติธรรม สอดคล้องกับแนวคิดภาวะผู้นำจริยธรรมในทางพุทธศาสนา (สมชาย เทพแสง 2559) จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดคุณลักษณะในการเป็นผู้นำ ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อการบริหารและการจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษาและการศึกษาโดยรวมเป็นอย่างมาก ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาวิจัยที่บ่งบอกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดคุณลักษณะในการเป็นผู้นำ เช่น พื้นฐานของความมีเหตุผลของจริยธรรม (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2550) กล่าวว่าปัญหาการบริหารจัดการศึกษาส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากผู้บริหารสถานศึกษาใช้อำนาจที่มีอยู่ไม่เหมาะสมและผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนไม่เหมาะสมในหลายกรณี ทั้งในการปฏิบัติงานของตนเอง และส่วนที่ทำให้ครูและบุคลากรอื่น ๆ เสียหาย เช่น การทุจริตต่อหน้าที่ การใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรม เรียกเงินจากผู้ปกครอง การใช้วาจาที่ไม่เหมาะสมกับผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนต้องมีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ได้แก่ ความรู้คุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างที่ดีให้ประจักษ์แก่ ครู นักเรียน และบุคลากรภายในสถานศึกษา (สัมฤทธิ์ กางเพ็ง และประยุทธ์ ชูสอน, 2557, หน้า 108) หากผู้บริหารใช้เครื่องมือในการประเมินผลการปฏิบัติงานไปในแง่ที่ไม่ถูกต้องหรือมีอคติ หรือสวนทางจิตวิทยาของลูกน้องที่กำลังมีทัศนคติที่ถือว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญในกรณีเช่นนั้นความขัดแย้งอย่างรุนแรงก็จะเกิดขึ้นภายในหน่วยงานได้ง่ายมาก (จอมพงศ์ มงคลวนิช, 2556, หน้า 108) ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารจึงมีความเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมจะตัดสินใจและบริหารงานโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของโรงเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติเป็นหลัก มีความคิดสร้างสรรค์และกล้าตัดสินใจบนพื้นฐานของการมีจริยธรรม จะเห็นได้ว่าจริยธรรม มีผลต่อการดำเนินงานอย่างจริงจัง

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 โดยการศึกษาในระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม และเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมตามความคิดเห็นของครู เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ที่เหมาะสมกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามนโยบายและจุดเน้นในทุกภาคส่วน จึงเป็นเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้น โดยอาศัยกระบวนการวิจัย ตามแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำ หลักจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 202 คน โดยการกำหนดขนาดตัวอย่าง ตามตารางคำนวณของเครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) และสุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) ของโรงเรียนขนาดเล็กของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 มี 3 อำเภอ คือ อำเภอภูเรือ 25 โรงเรียน อำเภอด่านซ้าย 55 โรงเรียน และ อำเภอนาแห้ว 15 โรงเรียน แล้วคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนจำนวนประชากร แล้วทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลากรายชื่อให้ได้ครบตามจำนวนสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณไว้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นเพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบเป็นแบบสำรวจรายการ (check list) ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ โดยสร้างเครื่องมือการวัดในแบบของลิเคิร์ท ประกอบไปด้วย 4 ด้าน คือ 1) ความยุติธรรม 2) ความซื่อสัตย์ 3) ความเคารพ 4) ความรับผิดชอบ

3. การเก็บและรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือ คือ แบบสอบถามไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (วิทยาเขตศรีล้านช้าง) เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้

2. นำข้อคำถามที่ได้มาจัดสร้างแบบสอบถามด้วย google form และส่งลิงค์พร้อมด้วย QR CODE ให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 เพื่อลงในระบบ AMSS++ ไปยังโรงเรียนขนาดเล็กในกรณีได้ข้อมูลจาก google form ไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับกลุ่มคุณภาพการศึกษา และแต่ละโรงเรียน โดยกำหนดวันในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามอีก 1 สัปดาห์นับจากวันที่ส่งแบบสอบถามให้แต่ละโรงเรียน

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองกลับคืนมา จำนวน 202 ฉบับคิดเป็น ร้อยละ 100 ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำไปดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วนแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้วยค่าสถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ตามความคิดเห็นของครู โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการให้คะแนนคำตอบในแบบสอบถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3

ผลการวิเคราะห์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความซื่อสัตย์ รองลงมาด้านความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านความยุติธรรม ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ดังนี้

1. จำแนกตามเพศ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ตาม ความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ โดยรวมและด้านความซื่อสัตย์ ความเคารพและความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ข้อ ที่ 1 ครูที่มีสถานภาพทางเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างกัน) ส่วนด้านความยุติธรรมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขึ้นไป เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ข้อที่ 1)

2. จำแนกตามอายุพบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามอายุ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความยุติธรรม ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเคารพ และด้านความรับผิดชอบ ผลการวิจัยนี้จึงเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ข้อที่ 2 ครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างกัน) ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังนี้

การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ จำแนกตามอายุ โดยรวมพบว่า ผู้มีอายุ 41 – 50 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับ ผู้มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกันคือ ด้านความยุติธรรมพบว่า ครูที่มีอายุ 41 – 50 ปี แตกต่างกับ ครูที่มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความซื่อสัตย์ พบว่า ครูที่มีอายุ 41 – 50 ปี แตกต่างกับ ครูที่มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความเคารพ พบว่า ครูที่มีอายุ 41 – 50 ปี แตกต่างกับ ครูที่มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความ พบว่า ครูที่มีอายุ 41 – 50 ปี แตกต่างกับ ครูที่มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นโดยภาพรวมด้านความยุติธรรมและความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ข้อ 3) ส่วนด้านความซื่อสัตย์และความเคารพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ข้อที่ 3ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างกัน)

4. จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและด้านความซื่อสัตย์ ความเคารพ และความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ข้อ 4) ส่วนด้านความยุติธรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ข้อ 4) ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง

รายคู่ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้มีประสบการณ์ทำงาน 1- 5 ปี กับมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม มีความเป็นกลาง แสดงให้ผู้ตามในองค์กรเกิดความมั่นใจหรือเชื่อมั่นในตัวผู้นำว่า มีความโปร่งใส ชัดเจน ตรงไปตรงมา กล้าเผชิญปัญหาและแสดงจุดยืนในการตัดสินใจ โดยไม่หวั่นเกรงอิทธิพลใดๆ ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มีผลประโยชน์อื่นแทรกซ้อน ไม่ยกยอกทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวมหรือของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษา ที่แสดงออกถึงการเป็นผู้ที่มีความสุภาพ ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างมีสัมมาคารวะ ให้ความเคารพผู้ร่วมงาน แสดงออกถึงการเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ เอาใจใส่ในหน้าที่การทำงาน มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็วถูกต้องมีความละเอียดรอบคอบ ระมัดระวัง เสร็จตามกำหนดเวลา ยอมรับผลดีและผลเสียจากการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เสกสรร สุระเสียง, ศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิลัน, รัชฎาพร งอยภูธร, 2564) ได้ทำการวิจัยภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน ตามมาตรฐานวิชาชีพของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่าระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูและการปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่มีสถานภาพแตกต่างกันโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระดับการปฏิบัติงานและระดับการปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพของครู ในโรงเรียนที่มีสถานภาพแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระดับการปฏิบัติงานและระดับการปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ภาณุวัฒน์ บุญธัญกิจ, 2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครตามทัศนะของผู้บริหาร และครู พบว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครตามทัศนะของผู้บริหารและครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ (เกวลิน เมืองชู, จุติพร อัครโสวรรณ และธีระพงษ์ สมหาใหญ่, 2564) ได้วิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุก

ด้านโดยด้านความซื่อสัตย์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านความเคารพ ด้านความไว้วางใจ ด้านความเอื้ออาทรและด้านความยุติธรรม เรียงตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (จิรพล ภูขมั่ง, 2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรของครู ในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เสกสรร สุระเสียง, 2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน ตามมาตรฐานวิชาชีพของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูและการปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเคารพ ด้านความรับผิดชอบ และ ด้านความยุติธรรม เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามอายุ พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะเพศชาย และเพศหญิงต่างก็มีความคิดเห็นคล้ายกันในเรื่องของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งต่างจากอายุ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน ต่างก็มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน แสดงความคิดเห็นคล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เสกสรร สุระเสียง, ศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิสิน, รัชฎาพร งอยภูธร, 2564) ได้ทำการวิจัยภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน ตามมาตรฐานวิชาชีพของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูและการปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่มีสถานภาพแตกต่างกันโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระดับการปฏิบัติงานและระดับการปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพของครู ในโรงเรียนที่มีสถานภาพแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระดับการปฏิบัติงานและระดับการปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัย (ภาณุวัฒน์ บุญธัญกิจ, 2564) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครตามทัศนะของ

ผู้บริหารและครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความเป็นพลเมืองดี ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความรับผิดชอบ ตามลำดับ ส่วนด้านความยุติธรรมอยู่ในระดับมาก 2) จำแนกตามตำแหน่งงานปัจจุบัน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานตามตำแหน่งงานปัจจุบัน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการจำแนก ด้านคุณธรรม พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ด้านความยุติธรรม ผลจากการศึกษาอยู่ในลำดับสุดท้ายมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะ ในการบริหารงานเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ และได้ประสิทธิผลยิ่งขึ้น

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความยุติธรรม ให้ความเป็นธรรมอย่างเสมอภาคต่อผู้อื่นมีความรับผิดชอบต่อตนเองและครูผู้อื่น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรยกย่องและให้เกียรติเพื่อนร่วมงาน ควรมีการทำงานอย่างเป็นทีม เพื่อให้เกิดความสามัคคี

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีจริยธรรมต่อการปฏิบัติงาน มีเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วน ถูกต้อง มีการกระจายอำนาจในการบริหารงาน และมีการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีจริยธรรมต่อการรับผิดชอบ มีการเคารพสิทธิและการตัดสินใจของผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของสถานศึกษาในประเด็นความคิดเห็นของครูที่แตกต่างกันด้านอายุ

2.2 ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของสถานศึกษาในประเด็นความคิดเห็นของครูที่แตกต่างกันด้านประสบการณ์ทำงาน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2561, 24 กันยายน). **นโยบายและจุดเน้น**. สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2565 จาก <https://www.moe.go.th/360policy-and-focus-moe-2023/>
- เกวลิน เมืองชู,จุติพร อัศวโสวรรณ และ ชีระพงษ์ สมเขาใหญ่.(2564). **ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของครู** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1. **วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์**.6(3),76-88.
- คุรุสภา. (2533). **คุณธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู**. กรุงเทพฯ : ศรีอนันต์การพิมพ์.
- _____. (2550) **ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ**. กระทรวงศึกษาธิการ.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). **การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วี.พรินท์.
- จิรพล ภูขมัง, เพลินพิศ ธรรมรัตน์, เทพรังสรรค์ จันทรังษี. (2565). **ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรของครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3**.**วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ**.10(40),143-153.
- ภาณุวัฒน์ บุญธัญกิจ (2564). **ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครตามทัศนะของผู้บริหารและครู**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการการศึกษา. วิทยาลัยครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วิเชียร วิทยอุดม. (2556). **การพัฒนาองค์การ**. พิมพ์ครั้งที่ 3, นนทบุรี : ธนัชการพิมพ์.
- สมชาย เทพแสง และอภิธีร์ ทรงบัณฑิตย์. (2559). **กลยุทธ์ของผู้นำร่วมสมัย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิทยาลัยเทคโนโลยีดอนบอสโก.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานয়รัฐมนตรี. (2565). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566—2570)**. ราชกิจจานุเบกษา.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง และ สรายุทธ กันหลง. (2553). **ภาวะผู้นำเฝ้บริการแนวคิดหลักการทฤษฎีและงานวิจัย**. ขอนแก่น : คลังนานาวิทยา.
- ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ.(2560). **พระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10**. สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2565 จาก <http://moralschools.org/download/>.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2550). **ภาวะความเป็นผู้นำ**. กรุงเทพฯ : ส.เอเชียเพรส

เสกสรร สุระเสียง, ศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิลันและรัชฎาพร งอยภูธร (2564). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร
สถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะ
ผู้นำ.9(36), 318-328.